

Afgørelser – Reg. nr.: 01723.03

Fredningen vedrører: Kalvslund Kirke

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

31-12-1951, 03-10-1951

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET>

Genpart.

Matr.nr. 14a, Kalvslund
By og sogn.

Anmelderens navn og bopæl (kontor):

Fredningsnævnet for Ribe amtsrådskreds,
dommerkontoret, Holsted.

Fredningstilbud

Undertegnede **Gert Simonsen**
tilbyder herved som ejer af matr. nr. 14a

af **Kalvslund** by
og sogn,
at lade nedennævnte areal af ovennævnte matr. nr. frede som nedenfor anført.

Arealet beskrives således:

En bræmme på 50 m. vest, syd og øst for kirken.

Fredningen har følgende omfang:

Arealerne må ikke bebygges eller beplantes med højt voksende træer, midlertidigt eller vedvarende, ligesom der heller ikke på arealerne må graves grus eller anbringes transformatorstationer, ledningsmaster o. lign., skure, udsalgssteder, boder, vogne til beboelse, hønsegårde, møddinger eller andet, som kan virke skæmmende.

Jeg forbeholder mig dog ret til at

For fredningen kræver jeg ingen erstatning.

Jeg er indforstået med, at ovenstående fredningstilbud tinglyses på min ejendom
matr. nr. 14a af
Kalvslund by **og** sogn

dog uden udgift for mig.

Påtaleberettiget i henhold til foranstående er fredningsnævnet for Ribe amt og
Kalvelund sogne menighedsråd, hver for sig eller i forening.

Kalvelund , den 31. Maj 19 51.

Gert Simonsen

Idet fredningsnævnet for Ribe amt modtager og godkender foranstående frednings-
tilbud, bestemmes det, at tilbudet skal lyses som servitut på matr. nr. 14a
af

Kalvelund by og sogn,

hvilket matr. nr. i forbindelse med matr. nr. 14a, 14j og 17a
ibd. udgør et landbrug. Det fredede areal ses indtegnet på
vedlagte kort, af hvilket en genpart bedes henlagt på akten.

Tinglysningen sker med reservation af tidligere lyst pantegæld, servitutter og lign.,
hvorom henvises til ejendommens blad i tingbogen.

Fredningsnævnet for Ribe amt, den 31. december 1951.

d a s t r u p.

Indført i Dagbogen for Betskreds Nr. 87, Ribe Købstad
med Ribe Herred, d. 21. Jan. 1952.

Lyst. Tingbog. Kalvelund B. B. 106 Akt. D. Nr. 215.

Terrankort forevist.

Gregers Friis.

-o-o-o-

Genpartens rigtighed bekræftes.

FREDNINGSNÆVNET
FOR
RIBE AMTSRAADSKREDS den

3 JUN 1954

fasting

FREDNINGSNÆVNET>

Genpart.

Matr.nr. 35, Kalvslund
by og sogn.

Anmelderens navn og bopæl (kontor):

Fredningsnævnet for Ribe amtsrådskreds,
dommerkontoret, Holsted.

Fredningstilbud

Undertegnede menighedsråd for Kalvslund sogn
tilbyder herved som ejer af matr. nr. 35

af **Kalvslund** by **og** sogn,
at lade nedennævnte areal af ovennævnte matr. nr. frede som nedenfor anført.

Arealet beskrives således: **Hele arealet.**

Fredningen har følgende omfang:

Arealerne må ikke bebygges eller beplantes med højt voksende træer, midlertidigt eller vedvarende, ligesom der heller ikke på arealerne må graves grus eller anbringes transformatorstationer, ledningsmaster o. lign., skure, udsalgssteder, boder, vogne til beboelse, hønsegårde, møddinger eller andet, som kan virke skæmmende.

~~Jeg forbeholder mig dog ret til at~~

rådet

For fredningen kræver ~~jeg~~ ingen erstatning.

~~Rådet~~ Jeg er indforstået med, at ovenstående fredningstilbud tinglyses på ~~min~~ min ejendom ~~men~~
matr. nr. **35** af **Kalvslund** by **og** sogn

dog uden udgift for ~~mig~~ **rådet.**

Påtaleberettiget i henhold til foranstående er fredningsnævnet for Ribe amt og
Kalvelund sogn menighedsråd, hver for sig eller i forening.

Kalvelund , den 17. september 51.

Bernhard Mikkelsen. Hans N. Brunsgaard. Hans Lund.
Hans J. Kjar. Kr. Kallesen. Meta Jørgensen. Johan N. Garder.

Idet fredningsnævnet for Ribe amt modtager og godkender foranstående frednings-
tilbud, bestemmes det, at tilbudet skal lyses som servitut på matr. nr. 35
af

Kalvelund by og sogn,

hvilket matr. nr. i forbindelse med matr. nr. ~~35 af Kalvelund by og sogn~~
ibid. udgør et landbrug. Det fredede areal ses indtegnet på
vedlagte kort, af hvilket en genpart bedes henlagt på akten.

Tinglysningen sker med reservation af tidligere lyst pantegæld, servitutter og lign.,
hvorom henvises til ejendommens blad i tingbogen.

Fredningsnævnet for Ribe amt, den 3. oktober 1951.

J a s t r u p .

Det tiltrædes, at nærværende fredningstilbud tinglyses
som servitutstiftende på matr. nr. 35 af Kalvelund by og sogn.

Birkeministeriet, den 8. januar 1952.

P.M.V.
E.B.

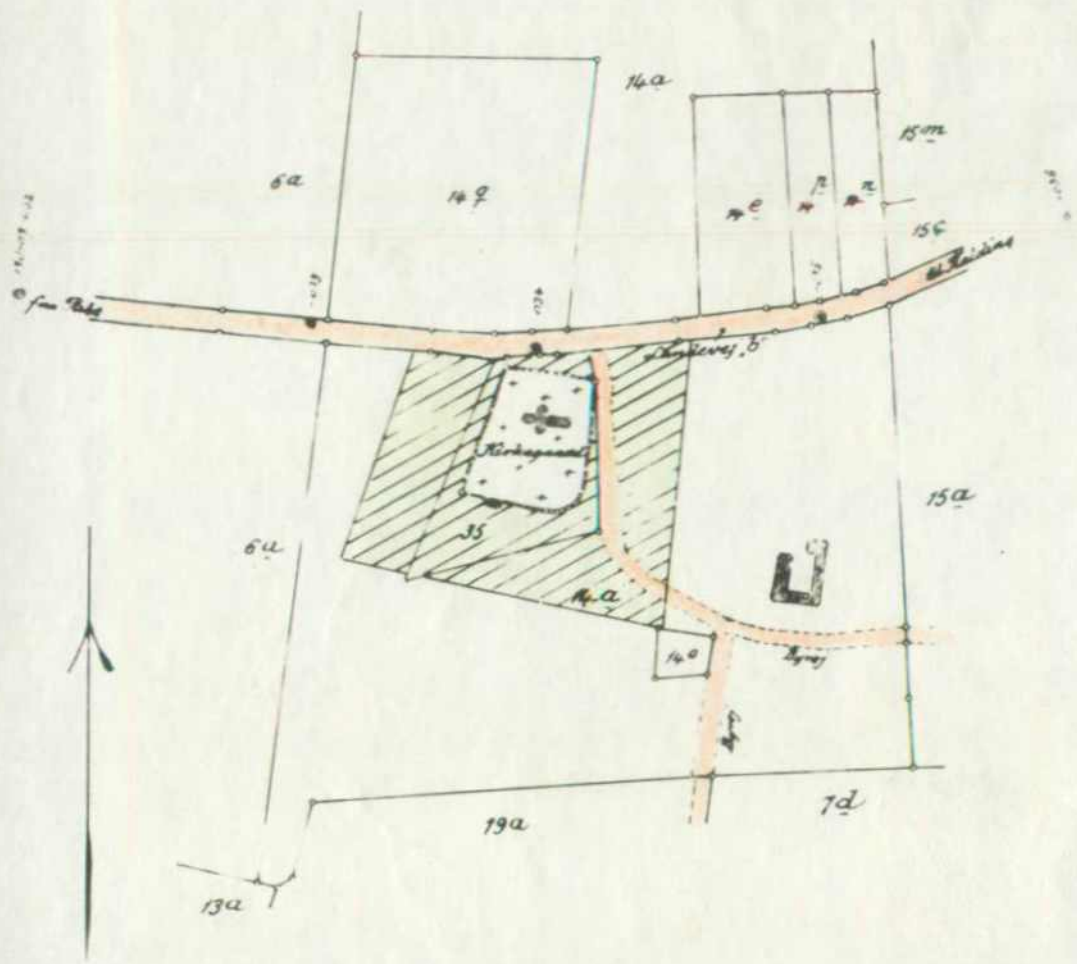
M. G. Petersen, Eksps.

Indført i Dagbogen for Retskreds Nr. 67, Ribe Købstad
med Ribe Herred, d. 21. Jan. 1952.

Lyst. Tingbog. Kalvelund. Bl. 42. Akt. G. Nr. 654.

Terrankort og attest med fortegnelse over menighedsrådets
medlemmer forevist.

Gregers Friis.

*Terren af
Halvslund By.*

Halvslund Sogn

Ribe Herred

Ribe Amt

Rigtig kopi af matrikelkortet.

Direktoratet for Matrikelvæsenet i Aarg 1950

*H. Jensen
/m.*

Målforshold 1: 6000

500m

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 01723.03

Dispensationer i perioden: 28-05-1999

31 MAJ 1999

Fredningsnævnets afgørelse i sagen om opførelse af en velfærdsbygning på et Exner - fredet areal på ejendommen matr. nr. 14 x Kalvslund by, Kalvslund, beliggende sydvest for Kalvslund kirke.

(J. nr. 11/1999) **REG. NR. 1723.03**

Med et brev af 16. marts 1999 modtog fredningsnævnet en ansøgning fra Kalvslund menighedsråd om dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 fra den Exner - fredning, der er tinglyst på blandt andet arealerne syd og sydvest for Kalvslund Kirke, til at opføre en 11,39 x 4,79 m stor velfærdsbygning på matr. nr. 14 x Kalvslund by, Kalvslund.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 21. maj 1999, hvor det blev besluttet at meddele menighedsrådet dispensation til projektets gennemførelse.

Sagens omstændigheder:

Den 21. januar 1952 blev der tinglyst en deklARATION om kirkeomgivelsesfredning på ejendommene matr. nr. 14 a og 35 Kalvslund By, Kalvslund, for at sikre indsigten til Kalvslundkirke. Det fremgår af fredningsdeklARATIONEN, at den del af matr. nr. 14 a, der blev omfattet af fredningen, udgør en bræmme på 50 meter øst, syd og vest for kirken. På dette areal må der ikke opføres bygninger eller andet, som hindrer indsigten til kirken.

Matr. nr. 14 x Kalvslund by, Kalvslund er udstykket fra matr. nr. 14 a smst.

Menighedsrådet for Kalvslund menighed har besluttet, at der skal opføres en velfærdsbygning i tilknytning til kirken og har rettet henvendelse til arkitektfirmaet Toldboden, Varde, for at få udarbejdet tegninger til bygningen. Menighedsrådet har vurderet, at velfærdsbygningen mest hensigtsmæssigt kan opføres på et lavtliggende areal umiddelbart syd for parkeringspladsen syd for kirken.

Skov- og Naturstyrelsen
1211/9-0001 Bil.

Arkitekt Hans Jessen, Varde, har udarbejdet et projekt, som er blevet forelagt Ribe kommune, bygge - og byplanafdelingen, Ribe domprovsti og Ribe stiftsøvrighed. Det fremgår af projektet, at bygningen skal opføres som en længebygning, orienteret øst - vest, på det lavt liggende areal syd for parkeringspladsen, at ydermurene skal opføres i teglsten, der skal vandskures og kalkes hvide, og at bygningens tag, der skal opbygges som saddeltag, skal udføres i gammel dansk vingetegning.

Ribe kommunes bygge- og byplanafdeling har i forbindelse med sagens behandling ved et brev af 6. oktober 1998 anmodet Ribe amt, plan - og landskabsafdelingen, om en underhåndsvurdering af projektet og navnlig bygningens placering syd for kirken.

Denne henvendelse har Ribe amt besvaret ved et brev af 27. oktober 1998. I brevet har amtet blandt andet anført:

" I den anledning skal det herfra tilkendegives, at man her i afdelingen er enig i, at velfærdsbygningen bør søges placeret i tilknytning til P - pladsen umiddelbart syd for kirken; idet man da er indenfor rammerne i kommuneplanen (zonetilladelse fra kommunen). - En anden placeringsløsning kunne være i P - pladsens østlige del i tilknytning til kirkens materiale - og affaldsplads. Denne løsning indebærer blot, at bygningen skal vendes 180 grader (funktionerne ville da fortsat ligge rigtigt i forhold til omgivelserne).

Uanset om den ene eller anden løsning vælges, ville sagen kræve forelæggelse for Fredningsnævnet i relation til Exner - fredningen. - Umiddelbart giver bygningstegningerne herfra ikke anledning til bemærkninger - blot mangler der lidt oplysninger med hensyn til materiale - og farvevalg, for at sagen kan vurderes endeligt og fremsendes til nævnet

Ribe Kommunes svar til arkitekt Hans Jessen er ikke forelagt nævnet.

De kirkelige myndigheder har forelagt projektet og velfærdsbygningens placering for den kgl. bygningsinspektør, arkitekt Niels Vium, Århus.

I et brev af 17. november 1998, stilet til stiftsøvrigheden, provstiudvalget og menighedsrådet, har arkitekt Niels Vium blandt andet anført:

" Det tilsendte materiale til nye mandskabsfaciliteter ved Kalvslund kirke, som er udarbejdet af arkitektfirmaet Toldboden, giver anledning til følgende bemærkninger:

Jeg finder, at placeringen af bygningen syd for kirken er god, samt at bygningens planløsning er meget hensigtsmæssig, hvad angår størrelse og funktion. Med hensyn til udformningen af facader vil jeg foreslå et mere enkelt indtryk, således at gesimser, fordakninger, murblandinger og diagonalt stillede vinduer i døre undgås for herved at bringe bygningen i større harmoni med den smukke kirke. I denne forbindelse burde det overvejes at forsyne bygningen med metaltag.

.....

I mit brev af 31. januar 1997 nævner jeg, at den nye bygning bør forsynes med et kapel, således at man kan friholde kirkegården for det eksisterende kapel. Jeg finder dette vigtigt og vil bede menighedsrådet om at overveje sagen. En udvidelse af velfærdsbygningen med et lille kapel vil ikke være meget fordyrende.

Under alle omstændigheder bør det reviderede projekt udformes således, at der kan tilbygges et kapel ".

Den 22. januar 1999 ansøgte menighedsrådet Ribe amt om landzonetilladelse til at opføre velfærdsbygningen på en del af matr. nr. 14 x Kalvslund by, Kalvslund, der ligger i landzone og hidtil er anvendt til landbrugsformål, fordi menighedsrådet ville lade velfærdsbygningen opføre i landzone udenfor kommuneplanens rammer.

Ansøgningen er skrevet på en fortrykt blanket, som er forsynet med flere rubrikker. Under rubrikken " **Bemærkninger mv.: Bemærkninger, herunder begrundelse for det ansøgte** " har menighedsrådet anført følgende om placeringen af velfærdsbygningen:

" Bedst mulig placering af velfærdsbygning i forhold til kirke/ kirkegård/ kirkedige både efter menighedsrådets samt Den kongelige Bygningsinspektørs udsagn ".

Ansøgningen blev sendt til Ribe byråd, udvalget for teknik og miljø, der videresendte ansøgningen til amtet med indstilling om, at amtet meddelte menighedsrådet afslag på ansøgningen. Udvalget har givet følgende begrundelse for indstillingen:

" Sagen har været forelagt udvalget i mødet den 16.2.1999.

At den ansøgte placering udenfor Kommuneplanens afgrænsning ikke anbefales overfor landzonemyndigheden Ribe Amt.

Ansøgeren henvises til placeringen indenfor Kommuneplanens afgrænsning i Kalvslund. Forvaltningen skal herefter foreslå en placering umiddelbart nord for den ansøgte placering indenfor afgrænsningen ".

Den 16. marts 1999 fremsendte Ribe amt, plan - og landskabsafdelingen, sagen til fredningsnævnet. I fremsendelsesbrevet har amtet anført blandt andet:

" I oktober 1998 anmodede Ribe Kommune, Teknisk Forvaltning, amtets Plan- og Landskabsafdeling om en forhåndsudtalelse i ovennævnte sag. Høringen skyldtes,

at der omkring kirken ved tinglysning er gennemført en Exner - fredning.

at man fra ansøgerside ønsker bygningen placeret umiddelbart udenfor de i kommuneplanen fastlagte rammer for byggeri i Kalvslund, og

at kommunen gerne ser bygningen placeret indenfor ram-

merne.

På forvaltningsplan afgav amtet derfor den 27. november 1998 en udtalelse til kommunen.

.....

Som det fremgår af ansøgningen, har ansøgeren fastholdt placeringen udenfor kommuneplanens rammer, hvorfor kommunen i sin påtegning på ansøgningen fastholder den overfor amtet tidligere foreslåede placeringsmulighed umiddelbart nord for den ansøgte placering og indenfor de udlagte rammer i Kalvslund.

.....

Afslutningsvist skal det oplyses, at sagen hos amtet ikke er politisk behandlet; men det skal dog tilkendegives, at amtet som hovedregel følger en kommunes indstilling....."

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 21. maj 1999.

I mødet deltog for menighedsrådet medlemmerne Johannes Garder, Hans Kalf, Bojsen Kjær, Hans Kjær, Gunver Teilmann og sognepræst Ruth Svendsen, alle Kalvslund, for stiftstøvrigheden stiftsfuldmægtig Brandi Hansen, Ribe, for provstiudvalget domprovst Th. Bach, for Ribe amt, plan - og landskabsafdelingen, topograf Jørgen Ellegaard, Ribe, samt for Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité Vibeke Dun Andersen og Knud Christoffersen, begge Kalvslund.

Under nævnets møde redegjorde menighedsrådsmedlemmet Johannes Garder for det projekt, som menighedsrådet har anmodet arkitekt Hans Jessen, Varde, om at udarbejde til en velfærdsbygning og dennes placering på arealet umiddelbart nedenfor parkeringspladsen syd for kirken. Da dette areal er fredet ved en kirkeomgivelsesfredning, som forbyder opførelse af

bygninger på arealerne omkring Kalvslund kirke, har menighedsrådet ansøgt fredningsnævnet om dispensation til projektets gennemførelse.

Topograf Jørgen Ellegaard oplyste heroverfor, at Ribe Kommune har udarbejdet en kommuneplan for Kalvslund. Det fremgår af planen, at Kalvslund er opdelt i tre områder. Kirken ligger i det østligste af disse tre områder. Det fremgår af kommuneplanen, at der indenfor de tre områder må opføres bygninger til landsbyformål; det vil sige blandt andet offentlige og private serviceformål. Menighedsrådet har foreslået, at velfærdsbygningen skal opføres udenfor det område, der er omfattet af kommuneplanen for Kalvslund. Det betyder, at amtet som landzonemyndighed skal behandle sagen. Hvis velfærdsbygningen i stedet opføres på den sydvestligste del af parkeringspladsen syd for Kalvslund Kirke, sker byggeriet indenfor kommuneplanens rammer, og kommunen skal tage stilling til, om der skal meddeles menighedsrådet landzonetilladelse. Projektet bør vurderes i relation til den overordnede kommunale planlægning for området, selvom det landskabeligt set er uden betydning, om velfærdsbygningen placeres som foreslået af menighedsrådet eller af kommunen.

Stiftsfuldmægtig Brandi Hansen anførte overfor amtets bemærkninger, at det er formålet med kirkeomgivelsesfredningerne at værne indsigten til de fritliggende landsbykirker. Kalvslund kirke ligger flot og markant i landskabet; der er ingen skæmmende bebyggelse i kirkens nære omgivelser. Hvis de værdier, der er knyttet til denne enestående beliggenhed, skal bevares, er det væsentligt, at velfærdsbygningen placeres i så stor afstand fra kirken som muligt. Den kongelige bygningsinspektør har vurderet bygningens udseende og placering. Han har konkluderet, at den placering neden for parkeringspladsen, menighedsrådet har foreslået, er den ideelle på dette sted, fordi den er uden betydning for indsigten til kirken. I denne sammenhæng skal det fremhæves, at menighedsrådet allerede på nuværende tidspunkt overvejer en udvidelse af velfærdsbygningen, så den tillige kommer til at rumme et kapel. Denne udvidelse vil betyde, at kapellet, der er opført inde på kirkegården, kan fjernes, således at indsigten mod kirken fra Ribe - Koldingvejen bliver optimal.

Topograf Jørgen Ellegaard foreslog, at menighedsrådet i stedet overvejer at opføre velfærdsbygningen umiddelbart sydøst for kirkediget med den placering, som fremgår af det rids, der er fremlagt under sagen. Hvis velfærdsbygningen opføres på dette sted, holdes bebyggelsen indenfor kommuneplanens rammer.

Stiftsfuldmægtig Brandi Hansen bemærkede hertil, at en placering af velfærdsbygningen på dette sted, vil betyde, at indsigten mod kirken fra kommunevejen øst for kirken begrænses. Denne placering vil derfor stride mod formålet med kirkeomgivelsesfredningen. Stiftsøvrigheden har efterlyst, hvilken betydning det har for de myndigheder, der skal behandle sagen, at beslutningskompetencen vedrørende landzonetilladelsen flyttes fra kommunen til amtet, hvis fredningsnævnet følger menighedsrådets forslag til velfærdsbygningen placering. Kommunen har ikke anført nogen saglig begrundelse for sin indstilling af 18. februar 1999 til amtet; kommunen ønsker alene, at velfærdsbygningen opføres på et areal, der i følge kommuneplanen er udlagt til serviceformål. Det afgørende i denne sag må imidlertid være det hensyn, der ligger bag kirkeomgivelsesfredningen.

Topograf Jørgen Ellegaard oplyste i den forbindelse, at amtet ikke har behandlet sagen; såfremt fredningsnævnet meddeler menighedsrådet den ansøgte dispensation, skal amtets udvalg for miljø og teknik tage stilling til, hvorvidt der skal meddeles menighedsrådet landzonetilladelse. Det er vanskeligt at udtale sig om, hvorledes udvalget på baggrund af Ribe kommunes indstilling af 18. februar 1999 til amtet vil stille sig til en ansøgning om landzonetilladelse. Den projekterede velfærdsbygning er lav og beskeden i størrelse og udstrækninger; den harmonerer i følge tegningerne smukt med kirken. Den vil derfor næppe forstyrre indsigten til kirken, hvis den opføres på det sted, kommunen har foreslået. Det var ikke meningen med kirkeomgivelsesfredningerne at hindre byggerier af denne karakter, men derimod opførelse af blandt andet siloer og andre store bygningsværker i kirkernes umiddelbare nærhed.

Vibeke Dun Andersen oplyste, at Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite har vurderet sagen. Naturfredningsforeningen kan tilslutte sig menighedsrådets indstilling, hvilket betyder, at velfærdsbygningen skal opføres på en byggetomt, hvor det naturlige fald mod syd udnyttes, så bygningen kommer til at ligge mindre markant i det åbne landskab.

Domprovst Th. Bak bemærkede, at provstiudvalget kan tiltræde, at velfærdsbygningen opføres på det sted, menighedsrådet foreslår.

Fredningsnævnets afgørelse:

Kalvslund kirke ligger frit, markant og synligt i landskabet. Det er formålet med fredningen af kirkens omgivelser at hindre ændringer i denne tilstand, således at der i kirkens nærhed opføres bygninger, som skæmmer indsigten til kirken. Den placering af velfærdsbygningen, menighedsrådet har foreslået, betyder, at velfærdsbygningen, der i følge tegningsmaterialet harmonerer med kirken, vil blive opført på et lavtliggende areal nedenfor parkeringspladsen syd for kirken, hvor den ikke vil hindre eller skæmme indsigten til kirken. På baggrund af formålet med fredningen af kirkens omgivelser og den påtænkte udvidelse af velfærdsbygningen med et kapel, finder fredningsnævnet, at bygningens placering på dette sted er den mest ideelle og strider mindst mod formålet med kirkeomgivelsesfredningen. Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 Kalvslund sogns menighedsråd dispensation til at opføre velfærdsbygningen på det lavtliggende areal umiddelbart syd for parkeringspladsen, på vilkår,

at bygningen opføres i overensstemmelse med projektet,

at dens facader kalkes hvide,

at taget, der skal opføres som saddeltag dækkes med metal svarende til taget på kirken eller gammel dansk vinge-tegl,

at terrænet omkring velfærdsbygningen ikke hæves,

og

at der etableres en naturlig adgangsvej eller tilkørsel fra parkeringspladsen til den lavere liggende velfærdsbygning.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, af ansøgeren, Ribe stiftsøvrighed, provstiudvalget, Ribe amtskommune, Ribe kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Skov - og naturstyrelsen, lokale foreninger og andre, som har væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage sendes til fredningsnævnet, der videresender sagen til naturklagenævnet.

Projektet må derfor ikke påbegyndes inden klagefristens udløb.

Såfremt en klage er indgivet, må nævnets dispensation ikke udnyttes, førend afgørelsen er færdigbehandlet og stadfæstet af naturklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Fredningsnævnet for Ribe amt,
Esbjerg, den 28. maj 1999.

Vagn Kastbjerg,
formand.

Skov- og Naturstyrelsen

8. kontor

Haraldsgade 53

2100 København Ø.